

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

MMM:n lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista ja maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

Satakunnan ELY-keskus kiittää lausuntomahdollisuudesta ja antaa edellä mainituista hallituksen esityksistä seuraavan lausunnon:

1. Laki yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista

6§ 2.mom. mainitaan että alueellisessa kehittämissuunnitelmassa tulee esittää valintakriteerit. MMM kuitenkin valmistelee valtakunnalliset valintakriteerit, jotka seurantakomitea hyväksyy, joten esitämme poistettavaksi edellytyksen valintakriteerien esittämisestä alueellisessa suunnitelmassa

Pykälien 6§ ja 7§ mukaan tukikelpoinen alue tulee määritellä sekä alueellisissa suunnitelmissa että paikallisissa kehittämisstrategioissa. Ohjeistus on kuitenkin edellyttänyt, että määritelty tukikelpoinen alue on molemmissa sama, joten tämän huomioimista myös lainsäädännössä tulisi pohtia.

9§ 1.mom. neljännen kohdan mukaan ministeriö vastaa alueellisten suunnitelmien laadinnan ohjauksesta, mutta niiden hyväksymismenettelystä ei säädöksissä ole mainintaa.

15§ 2.mom. mukaan paikallisessa toimintaryhmässä oltava edustettuina ainakin paikallisen kehittämisen kannalta tärkeät viranomaiset. Lisäksi momentissa on erikseen säädetty hallituksen kokoonpanosta. Luonnosteksti jättää epäselväksi em. ”paikallisen kehittämisen kannalta tärkeiden viranomaisten” roolin ja sen mikä tahtotila lainsäädännössä niille on. Koskeeko kirjaus yhdistyksen jäsenistöä vai hallitusta? Käytännössä, kuntia lukuun ottamatta, muut viranomaiset eivät ole eivätkä voi olla yksittäisen yhdistyksen jäseniä.

11.8.2022

2. Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027

Yleistä:

Lakivalmistelussa on hyvin huomioitu tarve nopeisiin muutoksiin poikkeustilanteissa. Kannatamme rakennetta, jossa lakitekstillä määritellään välttämättömät asiat ja asetuksilla syvennyttään tarkentaviin ja yksityiskohtaisempiin asioihin, joita voidaan ketterämmin muuttaa tilanteen niin vaatiessa.

2§ Kannatetaan mahdollisuutta suunnitelman ulkopuolisten kansallisesti rahoitettavien tukien myöntämiseen poikkeustilanteissa.

8§ Tuen harkinnanvaraisuuden sisällyttäminen pykälään nähdään tarpeellisenä ja kannatettavana.

10§ Tuen määrän tarkoituksenmukainen suhteuttaminen toiminnan laajuuteen on kannatettavaa.

13§ Tuettavan toimenpiteen aloittaminen edellyttää luvan esittämistä. Perusteluissa mainitaan, että tukipäätös voidaan kuitenkin poikkeustapauksissa myöntää ilman lainvoimaista lupaa. Tämä on tarpeellinen mahdollisuus.

15§ Tuen myöntämisen edellytysten selvittämiseen tulee kiinnittää huomiota myös henkilöasiakkaiden osalta. Henkilöasiakkaiden määrä lisääntynee jonkin verran, kun Leader-ryhmille tulee mahdollisuus tukea osa-aikaista yrittäjyyttä, mistä merkittävä osa tapahtunee henkilöyhtiöiden kautta.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi kaksoisrahoituksen kieltö vastaavasti kuin on esitetty rakennetukilaissa 14 a § luonnoksessa. Tällä hetkellä siihen viitataan vain perusteluissa.

16§ Paikallisen toimintaryhmän kautta haetun tuen 5 htv rajausta pidetään kannatettavana ja se selkeyttää nykytilannetta.

17§ Osa-aikaisen yrittäjyyden tukeminen Leaderin kautta on myönteinen ja tarpeellinen uudistus. Säädöstasolla tulisi kuitenkin määritellä, miten merkittävää tai miten laajaa osa-aikaisen yrittäjyyden tulisi toimeentulosta olla, jotta sitä voitaisiin tukea.

11.8.2022

20§ lisääminen lakiin on kokonaisuudessaan kannatettava ja antaa mahdollisuudet reagoida joustavasti mahdollisiin toimintaympäristössä tapahtuviin merkittäviin ja poikkeuksellisiin muutoksiin.

26§ mainittu lievennys muutoshakemuksen jättämiseen määräajan päättymisen jälkeen on kannatettava, antaa tarvittavaa joustoa asian käsittelyyn ja edistää ohjelman toteutumista.

27 § Tuen käyttöä koskevat ehdot

Edellisellä ohjelmakaudella tulkintaongelmia ovat aiheuttaneet tilanteet, joissa tuensaajana olevan osakeyhtiön osakkeenomistaja on myynyt yrityksen osakkeet. Nyt annettava laki ei poista tätä tulkintaongelmaa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan laissa tai sen perusteluissa olisi syytä tuoda esiin selkeästi se, muodostaako koko/osittainen osakekannan myynti pysyvyysaikana takaisinperintäperusteen vai ei

Perusteluiden mukaan myöntämisedellytysten pitää edelleen olla voimassa, jotta yhtiössä tapahtuvat muutokset ovat sallittuja. Mikäli yrityskoko muuttuu siten, että yritykselle ei olisi alun perin voinut tukea myöntää, epäselväksi jää, aiheutuuko tästä takaisinperintä ja mikä lain 50 §:n takaisinperintäperuste tapaukseen soveltuu. Lain 50 §:n 1 momentin 1 kohta soveltuu ELY-keskuksen käsityksen mukaan vain tilanteisiin, jossa havaitaan, että tuki on myönnetty tai maksettu aikanaan virheellisesti. Yrityskoon säilyttämisvelvoitetta ei ole mainittu tuen ehdoissa, eikä osakekaupoissa luovuttajana toimi tuensaaja, jolloin myöskään 50 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohta ei sovellu tilanteeseen.

4. mom. tulisi lisätä menettelytavat myös hanketuen kohteena olleen investoinnin omistusoikeuden siirrosta. Lainsäädännön tulisi mahdollistaa yleishyödyllisen investoinnin hallinta- ja omistusoikeuden siirron tapauksissa, joissa tuetun kohteen käyttötarkoitus säilyy samana ja joissa uusi omistaja täyttää ao. tuen myönnön edellytykset.

31§ ELY-keskus pitää erittäin kannatettavana sitä, että hanke- ja yritystukiin on ainoastaan sähköinen hakumahdollisuus. 2. mom. antamaa mahdollisuutta tuen hakemiseen muutoin kuin sähköisesti on voitava käyttää ainoastaan hyvin poikkeavissa ja erityisen perustelluissa poikkeustapauksissa. Esitetty muotoilu antaa Ruokavirastolle käytännössä hyvin laajat mahdollisuudet paperisen haun mahdollistamiseksi, mikä taas ei palvele tavoitetta kokonaan sähköisestä asioinnista.

33§ ELY-keskus ehdottaa, että 2. momentissa korostetaan paikallisen toimintaryhmän vastuuta hakemusten muotovaatimusten täyttymisestä. Momenttiin esitetään seuraavaa muutosta: "Toimivaltainen paikallinen toimintaryhmä on vastuussa siitä, että sille toimitettu hakemus täyttää hakemukselle säädetty muotovaatimukset..."

11.8.2022

50§:ssä säädetään ELY-keskukselle velvollisuus periä tuki takaisin takaisinperintäperusteiden tilanteissa. Säädöstekstissä ei ole annettu ELY-keskukselle harkintavaltaa sen suhteen, peritäänkö tuki takaisin kokonaan vai osittain. Erityisesti 1 momentin 3 kohdan mukaan ELY-keskus on velvollinen perimään tuen takaisin, jos tuen ehtoja ei ole noudatettu. Tällöin olisi hyvä arvioida laiminlyönnin olennaisuutta ja takaisinperittävän tuen määrää. Nämä asiat olisi syytä näkyä säädöstekstissä, eikä vain perusteluissa

50§:n 1 momentin 4 kohta liittyy 27 §:ään. Tämän kohdan mukaan takaisinperintä kytketään siihen, että luovuttajana on tuensaaja ja luovutuksen kohteena on tuen kohteena oleva toiminta tai tuettu investointi. Momentissa 27 §:ssä säädetään kuitenkin tuen kohteena olevan yritystoiminnan omistus- ja hallintaoikeuden luovuttamisesta. Nämä säädökset olisi hyvä olla sanamuodoiltaan yhteneväiset. Nyt takaisinperintäperusteen käyttäminen edellyttää, että luovuttajana toimii tuensaaja. Tarkoituksena on kuitenkin varmaan ollut takaisinperinnän ulottaminen niihin tilanteisiin, joissa osakkeenomistajat luovuttavat yritystoiminnan omistus- tai hallintaoikeuden. Näissä tilanteissa tuensaaja ei kuitenkaan toimi luovuttajana.

50 §:n 2 momentin mukaan takaisinperittävän tuen määrässä voidaan huomioida omaisuuden käyttöaika vain 50§:n 1 momentin 4 kohdassa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vastaava mahdollisuus olisi hyvä olla mainittu myös esim. 3 kohdassa, jossa tuen ehtojen noudattamista vastaava aika voitaisiin laskea tuensaajan eduksi ja vain noudattamattomalta ajalta tuki perittäisiin takaisin. Päätöksessä olisi tärkeää tuoda esiin kaikki ne ehdot, joiden noudattamisen laiminlyönti aiheuttaa tuen takaisinperinnän. Mikäli tuensaajalla on velvollisuus pitää kotipaikka tietyllä alueella, tulee tämä selvästi käydä ilmi tukipäätöksen tukiehdoissa ja takaisinperinnässä tulisi voida huomioida se aika, jolloin kotipaikka oli tukiehtojen mukainen.

50 §:n 1 momentin 4 kohdassa olisi syytä ottaa huomioon myös yleishyödylliset investoinnit. Säädöksen sanamuodossa ei mahdollisteta yleishyödyllisen investoinnin luovuttamisesta eteenpäin yhdistykseltä toiselle yhdistykselle tai esim. kunnalle ilman takaisinperintää, vaikka tuetun investointi jatkossakin täyttäisi tuen myöntämisen edellytykset.

Lisäksi ELY-keskus kannattaa ehdotusta Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain muuttamiseksi

Lausunto
Valmis

5 (5)

11.8.2022

Yksikön päällikkö

Timo Pukkila

Tämä asiakirja KEHA/6719/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/6719/2022 har godkänts elektroniskt

Pukkila Timo 11.08.2022 14:22